

PM om Danderyds kommuns planerade förändring av Cedergrenska parkens strandområde och Naturskyddsföreningens och Sällskapet Amorinas befattning med ärendet. Läget 19 augusti 2011.

Bakgrund

En ny detaljplan för Cedergrenska parken antogs och vann laga kraft den 15 december 2009. Vid parkens enda låga strand och i vattenområdet utanför gavs tillstånd till att bygga bryggor för intilliggande verksamheter. Den nya detaljplanen innehöll illustrationer som gav intryck av att de nya bryggorna i första hand var avsedda för jollar och mindre båtar. Detta var dock inte fallet. Man avsåg två stora betongpontonbryggor att nyttjas av Stocksunds båtklubb. Ritningar på dessa bryggor presenterade kommunen för första gången den 18 mars i år! Pontonbryggor kräver sådan förankring i stranden att stora ingrepp måste ske i parken. Detaljplanen som tillåter bryggor av detta slag i parkens vattenområde borde inte ha antagits.

Cedergrenska parken är klassad som naturpark, dess skönhetsvärden och historiska anor är en stor tillgång för publika ändamål. Det Q-märkta tornet är en publik attraktion och ett kännetecken inte bara för Stocksund utan för hela kommunen. Under hela den tid hembygdsföreningen Sällskapet Amorina har existerat (40 år) har Cedergrenska tornet och parken intagit en central plats. Amorina och kretsen runt föreningen har engagerat sig i fullbordandet av tornet och har sedan vid flera tillfällen deltagit i den opinionsbildning som krävts för att parken inte skulle angripas av mer kommersiella intressen – man kan här peka på den (förlorade) striden om ”Skogshyddan” och den i år framgångsrika ändringen av detaljplanen som nu bevarar ”Trädgårdsmästarbostaden” som en del av parkområdet.

Naturskyddsföreningen genomförde en botanisk inventering av parken åt kommunen 1982 och har sedan dess hållit ett vakande öga över parken och deltog bl. a. i diskussionerna när den nya skötselplanen skulle tas fram av Sveriges lantbruksuniversitet.

Vad har skett?

Under hösten 2010 informerades Amorinas och Naturskyddsföreningens styrelser närmare om de positiva saker som var på gång från kommunens sida när det gällde parken. En ny skötselplan hade antagits och medel fanns avsatta för skötselåtgärder bl. a. återplantering av träd som av en eller annan anledning dött.

Samtidigt observerade dock Cilla Lundström, som arbetade med cedergrenska trädgårdens renovering, att viss vegetation hade tagits bort i parken ner mot stranden och markeringar av platser för provtagning långt in på parkområdet hade gjorts. Amorina genom Kjell Gunnarson och Ferenc de Kazinczy tog den 22 oktober 2010 kontakt med stadsarkitekten Jamal Esfahani som verkade orolig för de planer som verkade vara på gång från Tekniska kontoret och Båtklubben. Fällning av träd, en avsevärd breddning och hårdgörning av nuvarande grusstig kom på tal. Stadsarkitekten gav intrycket att vara skeptisk till planerna på att integrera parkområdet med båthamnen. Han lovade oss att vi skulle få alla bygglovshandlingar från Tekniska kontoret på remiss. Detta har inte skett.

Amorina, Naturskyddsföreningen i Danderyd, Danderyds villaägarförening m fl. fick med kort varsel en inbjudan av Tekniska nämnden till en informationsträff den 7 december 2010 rörande kontorets planerade arbete med förankring av två pontonbryggor och anläggning av tillfartsvägar samt en information från Stocksunds båtklubb om pontonbryggornas storlek. Det var inte fråga om jollar och småbåtar! Några ritningar kunde dock ej presenteras. Vattenområdet som skulle tas i anspråk för båtar skulle utesluta möjlighet för parkbesökare till fri utsikt över vattnet och bad. Från många håll gjordes invändningar mot Tekniska kontorets och båtklubbens planer. Kraven på strandskydd framhölls. Möjligheten att utöka antalet platser på annat sätt än genom att förstöra parkområdet påpekades. Från Tekniska Nämndens ordförande Carina Erlandsson visades dock inte något intresse för att undersöka alternativ eller att på annat sätt söka en kompromiss för att begränsa ingreppet i parken. Mötets syfte, konstaterade vi, var att informera om hur det skulle bli och inte att diskutera fram bästa lösning.

Den 24 februari 2011 ordnade därför Amorina, Naturskyddsföreningen och Villaägarföreningen ett eget offentligt möte till vilket man inbjudit Tekniska Nämnden och andra företrädare för kommunen – bl. a kommunalrådet Olle Reichenberg. Nu presenterade vi från arrangörshåll våra tankar på hur stranden borde rustas upp och hur en brygga som kunde vara lämplig för parkbesökare men även för jollar och kanoter borde se ut. Vi visade på hur antalet båtplatser kunde ökas mycket kraftigt inom nuvarande hamnområde men också vid Långängen, i båda fallen med ändringar i detaljplanen. Man måste konstatera att reaktionen från ansvariga i kommunen var minst sagt sval. Kommunalrådet Olle Reichenberg förklarade att man skulle utreda ytterligare möjligheter till båtplatser i hela kommunen men detta verkade vara en utredning som skulle ta

många år. Nu hade man lovat båtklubben en utbyggnad i parkområdet och det var den som skulle genomföras.

Under våren 2011 lyckades centern att i kommunstyrelsen få igenom ett beslut om att genomföra en ändring av detaljplanen för Cedergrenska parken. Centern hade ju under lång tid motsatt sig alla planer på att göra ingrepp i kommunens gröna områden och särskilt i Cedergrenska parken. Resultatet blev kompromissen där trädgårdsmästarbostaden räddades från avstyckning och försäljning men framförallt från en utökad byggrätt, som skulle kunna leda till omfattande sprängningsarbeten i berget inne i parken medan moderaterna benhårt höll fast vid att det ännu känsligare strandområdet fortsatt skulle få exploateras för enskilt bruk som parkering av båtar. Då våra kontakter med kommunen och dess politiker inte ledde till någon lösning som kunde skona stranden bestämde Amorina och Naturskyddsföreningen att med stöd av de planer som utformats på frivillig väg av Nätverket Cedergrenska parkens vänner (med Cilla Lundström i spetsen) ge in en bygglovsansökan. Detta skedde de första dagarna av maj 2011.

Den 21 juni 2011 beviljade Byggnadsnämnden bygglov dels för Tekniska kontoret att utföra betongkonstruktioner för landfästen för två pontonbryggor i Cedergrenska parkens vattenområde, dels för Sällskapet Amorina och Naturskyddsföreningen i Danderyd att återställa stranden med den strandskoning som i dag är förfallen och att anlägga en fast träbrygga liknande den som stod där på Cedergrens tid och som fanns kvar till mitten av 1990-talet.

Den dispens från strandskyddet som beviljats Tekniska kontoret för två betongpontoner har Naturskyddsföreningen överklagat med hänvisning till att byggnadsprojektet motverkar syftet med strandskyddet och att den beviljats utan hänsyn till att möjligheter finns att utöka båtplatsernas antal utan att ta parkens strand och vattenområde i anspråk. För det aktuella området gäller strandskydd och undantag från det kan enligt miljöbalken vid en utökning av befintlig anläggning (dvs. båthamnen) endast medges om utökningen inte kan ske på annat ställe. Överklagandet kan ta lång tid och planerna på att bygga enligt Tekniska kontorets bygglov torde därför inte kunna påbörjas i år eller nästa år.

För Amorina och Naturskyddsföreningen har det hela tiden stått klart att vårt bygglov inte kan förverkligas utan ett nära samarbete med kommunen. I vår bygglovsansökan talas om att nätverket Cedergrenska parkens vänner efter beviljat bygglov skulle ombildas till en intresseorganisation som skulle samla in

pengar för att genomföra bygget. Det får snarare ses som ett uppslag för att visa på hur planerna eventuellt skulle kunna förverkligas.

Vad gör vi nu?

Amorina och Naturskyddsföreningen kommer att få en räkning för bygglov på tillsammans 8000 kr som ska delas lika mellan föreningarna. I samband med igångsättning av arbetena tillkommer bygganmälningsavgift på 4000 kr och en mättningsavgift på 4000 kr. Ett projekt enligt vårt bygglov kan bara komma igång med kommunens medverkan eftersom byggstart förutsätter markägarens (kommunens) medgivande. Om bygget inte startas inom två år förfaller bygglovet.

För Naturskyddsföreningens del har det aldrig varit aktuellt att stå som byggherre själv eller tillsammans med någon annan. Syftet från Naturskyddsföreningens sida att söka bygglov på ett alternativ som kan skona parken och få den i bra skick igen till parkbesökarens glädje, har varit förhoppningen att vi med våra illustrativa bilder och genomarbetade förslag skulle få en opinionsmässig svängning bland moderaterna av det som nu ska ske med stranden.

Vår förhoppning står nu till att Tekniska kontorets bygglov undanröjs av högre instans (Länsstyrelsen eller i nästa steg Mark- och miljödomstolen) genom att man inte medger undantag från strandskyddet. Men i första hand hoppas vi fortfarande på en politisk omprövning av hela ärendet så att alla kan bli nöjda både som båtmänniskor och som parkbesökare.

Danderyd i augusti 2011

Eivor Niklasson
Ordf. i Naturskyddsf. i D:d

Sten Hellqvist
tidigare ordförande